+387 60 32 93 486 casopis@vrelo.ba

Ostaci starih grobalja u Ilovicama, Trnovo

Vrelo br. 6. i 7., godina V, 2024/25.

Jedan par starih muslimanskih nišana iz Ilovica kod Trnova.

Jaminko Mulaomerović

Datum objavljivanja: 6.3.2026.

PDF

Jedan par starih muslimanskih nišana vidjeli smo prije nekoliko godina u akciji obilježavanja vjerovatnog srednjevjekovnog puta iznad Crne rijeke od Delijaša do Ilovica. Taj se put onda granao prema Trnovu na jednu stranu, a na drugu za Sarajevo preko Graba i Kasindola. Tom trasom je kasnije Austro-Ugarska provela makadamsku cestu. Iznad Ilovica na samoj raskrsnici situirana je nekropola stećaka i staro muslimansko

groblje. Ovo groblje (43,70441^{o} N, 18,45321^{o} E) je, kao i većina naših starih muslimanskih groblja zaboravljena, zapuštena i ostavljena da propadaju. Danas se vidi svega nekoliko grobova.

Najuočljiviji je grob sa velikim uzglavnim nišanom sa trubanom i ukrasima u obliku sablje i dugog bodeža (ili mača). Njegova je orijentacija a=80° što je tipična orijentacija kod stećaka. Zanimljiva je nakrsnica na maču koja se kao motiv javlja vrlo rijetko na stećcima. Kod M. Wenzel (1965) nalazi se samo jedan takav prikaz mača sa nekropole Brana kod Srebrenice, i još jedan manje sličan mač sa nekropole Riječani kod Nikšića u Crnoj Gori. U zbirkama u Bosni i Hercegovini nema ni jedan takav mač (Sijarić 2014). Osim nakrsnice, zanimljiva je drška mača – kamza koja je na svom kraju rascijepljena što upućuje na orijentalni tip mača (Ćurčić 1926).

Zanimljiv je i nišan sa natpisom koji, naravno, ne znam pročitati. Dio natpisa je u zemlji, tako da je pretpostavljam nišan polomljen. Neko ga je nekad uspravio i zaglavio kamenjem da stoji uspravno. Za pohvalu svakako. Ostaje da se tekst fino precrta i pročita.

Nije bilo vremena da se cijelo ovo područje pregleda jer se u neposrednoj blizini nalazi nekropola stećaka.

U savremenom pravoslavnom groblju u Ilovicama nalazi se stara krstača. Ona nema onu karakterističnu

debljinu kakve su kod nas krsteče u srednjevjekovnim nekropolama. Ne vide se nikakvi ukrasi, a i dosta je potonula u zemlju.

Zahvaljujem se Draganu iz Ilovica koji nas je uputio prema nišanima i srednjevjekovnoj nekropoli. Jedan njegov tekst o čišćenju nekropole sam našao na internetu http://draganmocevic.com/stecak-nekropola-ilovice/#.Xwm8qHUzbIU. Kaže da planira nastaviti sa čišćenjem u maju.

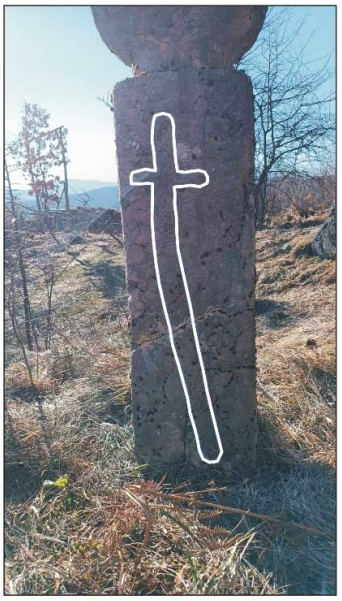
Reference

Ćurčić V., 1926. Starinsko oružje. Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini 38: 109-138.

Sijarić M., 2014. Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka. Sarajevo: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, 433 str.

Wenzel M., 1965. Ukrasni motivi na stećcima. Sarajevo: „Veselin Masleša“, 459 str.

Ukrasni motivi

Položaj starog groblja

Pogled sa istoka

Pogled sa zapada

Sva prava zadržana. Sadržaji objavljeni na časopisu Vrelo mogu se prenositi uz obavezno navođenje izvora i linka na orginalni tekst. Časopis Vrelo ima dodjeljen ISSN broj: ISSN 2712-1313